

Eesti Radioloogia Ühingu kommentaarid ja ettepanekud seoses kolmandatest riikidest tulevate tervishoiutöötajate registreerimise menetluse täiendamise ettepanekuga

Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muutmise seaduse eelnõuga seoses on ERÜ-l järgmised kommentaarid:

1. Eelnõu alusel koosneb vastavuseksam **2-6 kuulisest** tööpraktikast ja teoreetiliste teadmiste testist ning tööpraktika aega saab juhendaja soovitusel pikendada kuni aastani. **ERÜ leiab, et taotleja tööle adekvaatse hinnangu andmiseks reaalset vajalik praktika kestus peab olema pikem ning nõuab seetõttu kõrgkoolilt ja tööpraktika baasilt-tööandjalt ka planeeritust enam lisaressurssi.** Tartu Ülikooli residentuuri õppebaaside prioriteediks on siiski Eesti arst-residentide koolitamine. Välisriigist pärit praktikant peaks pääsema tööpraktikale vaid vabade kohtade olemasolul ning eelneval kokkuleppel residentuuri õppebaasiks oleva tervishoiuasutusega.
2. Seaduse eelnõu paragrahvi 30 lõikes 3² sätestatakse, et Tartu Ülikool või tervishoiukõrgkool suunab isiku kaks kuni kuus kuud kestvale tööpraktikale TÜ residentuuri baasasutusse või tervishoiukõrgkooli praktikabaasi. Eelnõu järgi makstakse tööpraktika juhendajale tasu Sotsiaalministeeriumi vahenditest samas mahus kui arst-residentide juhendamise eest. Samas eeldatakse, et tööandja (TÜ residentuuri baasasutus) maksab tööpraktikal olijale töötasu vastavalt kokkuleppele lepingu alusel. Seega, riik soovib küll suurendada tervishoiutöötajate arvu ja tagada patsientidele arstiabi paremat kättesaadavust kuid ei soovi sellesse panustada piisavalt rahalisi vahendeid, makstes riiklikest vahenditest **vaid juhendaja tasu**. ERÜ hinnangul on selline lähenemine ebaõiglane residentuuri baasasutuste suhtes kes peavad tööpraktika läbiviimist finantseerima.

ERÜ ettepanek: tööpraktikal olijale makstav töötasu peaks tulema samuti riiklikest vahenditest nagu arst-residentide puhul. ERÜ leiab, et kolmandatest riikidest tulevate tervishoiutöötajate registreerimise menetluse ja tööpraktika läbiviimine vajab riiklikku panust täiendavate rahaliste vahendite näol.

ERÜ leiab, et ühe võimalusena võiks tööpraktikal olijale töötasu maksta ka konkreetsest välisarstist huvitatud (sh. residentuuri baasasutuseks mitteolev) tervishoiuasutus. 2017 a. juulis toimunud eelnõu kooskõlastamise käigus tehtud märkuste ja ettepanekute arvestamise tabelis on ERÜ vastavasisulisele kommentaarile lisatud vastus vaid juhendajale tasu maksmise kohta riiklikest vahenditest.
3. Eeldatakse, et tööpraktika tegemise koht on isiku jaoks ka tulevane tööandja. Senisele kogemusele tuginedes on suur osa välisarstidest asunud tööle Ida-Viru Keskhaiglassse. Seega kõik tööpraktikasse panustavad tervishoiuteenuse osutajad ei saa kaugeltki protsessi tulemusena uut ega soovitud tööjõudu.
4. Eelnõu alusel võib tööpraktika juhendaja taotlusel tööpraktikat pikendada kuni üheks aastaks. Kui isik ei suuda 12 kuu jooksul tööpraktikat positiivselt läbida, siis on tal võimalik esitada uus taotlus registreerimiseks ja võimalus läbida tööpraktikat uuesti. Paragrahvi 30 lõikes 3⁵ sätestatakse, et teoreetiliste teadmiste testi sooritamata jätmise korral saab testi teist korda teha kuus kuud pärast esmakordset testi tegemist. Testi teist

korda sooritamata jätmise korral võib isik esitada uue taotluse kvalifikatsiooni vastavuse hindamiseks.

ERÜ hinnangul on vastavuseksami negatiivsele tulemusele sooritanud taotlejale loodud põhjendamatult soodsad võimalused eksami uueks teostamiseks ja korduvateks tervishoiutöötajana registreerimise taotlemiseks. ERÜ hinnangul peab kindlasti olema sätestatud piirang korduvatele taotlemistele ning kehtestatud vastav õigusselgus. Korduvalt vastavuseksami negatiivsele tulemusele sooritav taotleja ei ole pädev töötama Eesti tervishoiusüsteemis. ERÜ leiab, et vastavuseksami korduvate sooritamiste õiguse tagamisega ning korduvate tervishoiuregistris loa taotlemise võimaldamisega on loodud ebavõrdne kohtlemine võrreldes Eesti arst-residentidega. Arst-resident, kes ei soorita residentuuri lõpueksamit positiivselt peab tasuma isiklikest vahenditest, et saada täiendavalt võimalus lisapraktikaks residentuuri baasasutustes ning töötasu talle selle aja jooksul ei maksta. ERÜ leiab, et kolmandatest riikidest tulevate välisarstide ja Eesti arst-residentide kohtlemine sh. lisapraktika võimaluse tasustamisel peab kindlasti toimuma võrdsetel tingimustel. ERÜ ettepanek: vastavuseksamite soorituste arv ei tohiks ületada kolme korda. Kui välisriigist pärit arst ei läbi teoreetilist testi, siis tuleks uuesti sooritada ka tööpraktika, mis on eelduseks eksamile pääsemiseks. Välisriigist tuleva arsti korduv tööpraktika peaks olema tasustatud taotleja poolt samas mahus, mida nõutakse Eesti arst-residentidelt residentuuriaasta kordamiseks.

5. Kolmandas riigis kvalifikatsiooni omandanud taotleja peab esitama eesti keele oskust tõendava dokumendi või tegevusluba omava eesti keele täienduskoolituse läbiviija juures õppimist tõendava dokumendi.

ERÜ hinnangul on vajalik nõuda taotlejalt enne tööpraktikale siirdumist eesti keele oskust vähemalt B2 tasemel. Tööpraktikale ei tohi lubada taotlejat kes ei ole veel omandanud eesti keele algtasetki.

6. Tervise- ja tööministri määrus „Välisriigis kvalifikatsiooni omandanud isikule vastavuseksami koostamise, korraldamise ja hindamise ning tööpraktika korraldamise ja hindamise kord“ § 3 (4) sätestab, et vastavuseksami korraldamiseks moodustab Tartu Ülikooli meditsiiniteaduste valdkonna dekaan viieliikmelise vastavuseksami komisjoni, kuhu kuulub üks arstide erialaühenduse esindaja, üks hambaarstide erialaühenduse esindaja, kaks Tartu Ülikooli meditsiiniteaduste valdkonna esindajat ja üks Terviseameti esindaja.

ERÜ ettepanek: vastavuseksami komisjoni erialase pädevuse suurendamiseks oleks vajalik komisjonis vähemalt kahe vastava eriala arsti esindatus.